

[Gustav Pedersen.]

som det ærede medlem har henvist til, i hvilke man har en lovfæstet 48 timers arbejdsuge for butikksfolk. Hvis det ærede medlem vil stille et sådant forslag, så kan vi jo forhandle om det i forbindelse med denne sag, men mig bekendt har det ærede medlem indtil dette øjeblik ikke ønsket at stille et sådant forslag. Det ærede medlem har affundet sig med, at her i landet er lukkeloven samtidig arbejdstidsbeskyttelseslov for butikksfolkene, og den har den fordel fremfor en almindelig arbejdstidsbeskyttelseslovgivning, i hvert fald i denne sag, at det ikke alene er medhjælperne, den beskytter, men også de selvstændigt handlende, som jo nok kunne trænge til at få en rimelig arbejdstidsbeskyttelse; det ærede medlem har selv nævnt, at de mange gange har arbejdstid langt udover den normale lukketid, har arbejde med opgørelse af mærker og forskellige andre ting. Den eneste form for arbejdstidsbeskyttelse for dem er lukkeloven. Man kan så sige: ja, men disse mennesker har deres egen forretning, og i den har de så stor interesse, at de slet ikke behøver nogen maksimal arbejdstid. Jeg tror ikke, at det ærede medlem kan regne med, at dette fortsat vil være indstillingen blandt de mindre købmænd, som er bundne i deres forretning, og som altså har en arbejdstid, der i mange tilfælde ligger betydelig over, hvad man anerkender som normal arbejdstid i dette land.

Det er ting, som jeg synes der er grund til at tage hensyn til, når man beskæftiger sig med dette spørgsmål. Man kan gå to veje. Man kan lave en almindelig lovbeskyttet arbejdstidsordning, der fastsætter en maksimal arbejdstid for dem, der arbejder på dette felt, og så kan man iøvrigt give betydelig videre rammer for, hvornår der skal være åbent, og hvornår der skal lukkes. Men man kan ikke det ene øjeblik sige, at lukkeloven er den eneste arbejdstidsbeskyttelseslov, vi har, og så i det andet øjeblik sige, at den skal have en betydelig bredere margin, end man har som arbejdstidsmargin andre steder.

Det er anført, at 16-lukningen var den tidligste lukketid, man kendte, men det ærede medlem anførte jo selv, at i England har man een dag om ugen, hvor man lukker kl. 13, og det er rigtigt. Det er ikke altid lørdagen. Der er visse kommuner, hvor det er lørdagen, og der er andre kommuner, hvor det ikke er det. Her i landet tror jeg nok, at der, hvis man skulle lukke een eftermiddag om ugen, i alle brancher, i alle egne af landet og også hos publikum ville være

et overvældende flertal for, at det blev om lørdagen, først og fremmest fordi lørdag eftermiddag handelsmæssigt slet ikke er det, den var før krigen.

Lørdagen var allerede inden krigen ved at blive afviklet som den store købedag. Lørdag aften var ingen travl aften i 1937, 1938 og 1939; den var ved at aftage som den egentlige købeaften. Også lørdag eftermiddag var mange steder ved at aftage som den store købeeftermiddag.

Men mellem den tid og nu ligger en verdenskrig, og der er sket ting, som det bliver nødvendigt at tage i betragtning, når man skal vurdere hele situationen. Bl. a. diskuterer man nu ikke mere, om det er rimeligt og naturligt at have weekend. Weekend betragter man efterhånden som et almindeligt folkegode; spørgsmålet er blot, hvor omfattende den kan blive. Det er klart, at man ikke kan lukke alle hospitaler, at man ikke kan standse transportmidler og forskellige andre ting. For søndagens vedkommende begrænser man arbejdet til dem; det er strengt nødvendigt at have i arbejde, og indstillingen i befolkningen, altså ikke i enkelte grupper, men i hele befolkningen, er ved at blive den, at lørdag eftermiddag skal behandles på samme måde som søndagen. Det er begyndelsen til søndagen, hvor man ikke har flere i arbejde end strengt nødvendigt. De herrer kan sige, at det er ikke slået igennem endnu, men det har vist sig i en række lande, bl. a. lande med store turistinteresser, at selv hvor man ikke har en lovgivning, selv på områder, hvor der er varer nok, hævder lørdag eftermiddag sig som frieftermiddag, d. v. s. begyndelsen til søndagen.

Derfor siger vi: vi kan alligevel ikke blive færdige med lukkeloven til 1. april — alene de indlæg, der er fremkommet her i dag, viser mere end tydeligt, at der er så meget at drøfte og komme igennem, at det ikke kan færdigbehandles i de 1½ måned, der er til rådighed —, og det vil dog være naturligt, at man ikke laver om på ordningen, før man ser, hvordan den endelige ordning skal se ud. Det er nemlig ikke, som det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen har villet give det udseende af, et spørgsmål om personalemangel. Langt de fleste af de detailhandlere, der ivrigt arbejder for weekend-lukning, har slet intet personale, og så kan det da ikke være personalemangel, der er årsag til deres standpunkt. De fleste af dem har ikke blot intet personale, men de søger heller ikke at få det, fordi de er klar over, at deres forretning ikke kan skaffe en sådan omsætning, at de kan